

Vergaderjaar 2019–2020

29 697

Gebiedsgerichte economische perspectieven en Regionaal Economisch Beleid

Nr. 81

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 februari 2020

Het doel van het kabinet is om ons sterke land nog beter te maken voor iedereen, nadrukkelijk ook voor de mensen die nu het gevoel hebben dat de overheid er niet meer voor hen is. We investeren in ieders kansen en we versterken het collectief. Aandacht voor de regio is hierbij noodzakelijk, omdat in de regio alle maatschappelijke opgaven samenkomen. De Regio Envelop is bedoeld om regionale opgaven aan te pakken via Regio Deals in samenwerking met decentrale overheden.

Nederland kent veel regio's met een sterke identiteit. Elke regio heeft zijn eigen gevoel, maar ook zijn eigen kracht en zijn eigen opgaven. Die gaan bijvoorbeeld over veiligheid, scholing, duurzaam voedsel, gezondheid, ondernemerschap en werk. Al die opgaven samen geven vorm aan de brede welvaart.

Dit kabinet is ervan overtuigd dat regio's zelf een belangrijke sleutel zijn voor de brede welvaart. Niemand kent de buurt beter dan wie er woont, werkt en winkelt. Daarom ligt het initiatief voor een voorstel voor een Regio Deal bij de regio's. De uitnodiging voor de derde tranche Regio Deals heeft wederom veel energie losgemaakt in Nederland. Het kabinet ontving een breed pakket aan diverse voorstellen die alle gemeen hebben dat zij concreet bij willen dragen aan het versterken van de kracht van onze regio's en de brede welvaart van de inwoners.

Per 1 december 2019 is de termijn voor het aanmelden van voorstellen voor Regio Deals gesloten. Uit alle delen van Nederland zijn in totaal 26 voorstellen aangemeld¹. Deze voorstellen vragen bij elkaar om € 474 miljoen aan middelen uit de Regio Envelop als rijksbijdrage voor de uitvoering, met tegelijkertijd minimaal hetzelfde bedrag aan middelen uit

¹ Een volledige lijst van de aangemelde voorstellen is beschikbaar op www.rvo.nl/regiodeals.

de regio. Middels deze brief informeer ik u, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over de voorstellen die door het kabinet zijn geselecteerd om te worden uitgewerkt tot een Regio Deal.

Selectie uit te werken Regio Deals

Het kabinet is voornemens in deze derde tranche met veertien regio's aan de slag te gaan en hun voorstellen samen verder uit te werken tot Regio Deals. In het selectieproces is gezamenlijk met de relevante vakdepartementen zorgvuldig gekeken naar de voorstellen op basis van het afwegingskader voor de Regio Deals². Na deze analyse is bij de selectie met name gekeken naar de bijdrage aan de brede welvaart, de meervoudigheid van de regionale opgaven, de integrale aanpak, de beschikbaarheid van publieke cofinanciering, de governance en de uitvoeringskracht in de regio en of concrete te verwachten resultaten binnen de periode 2020–2022 kunnen worden bereikt. Tevens is rekening gehouden met een evenwichtige verdeling over de vier landsdelen³ en met de vorige twee tranches van Regio Deals.

Er heeft een uitgebreide kwalitatieve analyse plaatsgevonden van de voorstellen. Het kabinet heeft de aangemelde voorstellen gezien als een uitnodiging vanuit de verschillende regio's om tot een gezamenlijke aanpak, een Regio Deal, te komen. Daarbij geldt dat elk voorstel nog om nadere uitwerking en concretisering vraagt om te kunnen komen tot afspraken opgenomen in een daadwerkelijk gesloten Regio Deal. Dit betekent dat er nog vervolgstappen te maken zijn om nieuwe Regio Deals te kunnen sluiten waarbij ook rekening zal worden gehouden met de wensen en inbreng van Rijkszijde en de financiële kaders.

De totale beschikbare en gereserveerde middelen uit de Regio Envelop voor de uitvoering van deze derde tranche Regio Deals bedragen € 180 miljoen.⁴ De regio's financieren minimaal hetzelfde bedrag zodat er in totaal minimaal € 360 miljoen beschikbaar is om de brede welvaart te versterken. Rijk en regio bepalen de komende maanden samen welke concrete doelen en gezamenlijke inzet uiteindelijk uitgewerkt worden in de Regio Deal. Het ter beschikking stellen van de rijksbijdrage en het sluiten van de Regio Deal is onder voorbehoud van overeenstemming tussen Rijk en regio.

De totale portefeuille van Regio Deals uit de eerste en tweede tranche, uitgebreid met de uit te werken voorstellen uit de derde tranche, bevat een breed pakket aan regionale opgaven. Met een integrale aanpak werken Rijk en regio aan verschillende typen meervoudige opgaven. Met de Regio Deals wordt ingezet op het verzilveren van groeipotenties, het verbeteren van de kwaliteit van leven of de kwaliteit van de leefomgeving en het bieden van nieuwe perspectieven voor bewoners en bedrijven in een bepaalde regio. Zo dragen we bij aan het versterken van de brede welvaart in Nederland.

Veertien uit te werken Regio Deals

In onderstaande teksten wordt op hoofdlijnen de inhoud van de beoogde Regio Deals weergegeven, gebaseerd op het voorstel van de regio en de inzet van het Rijk. Daarnaast wordt ook het maximale beschikbare en gereserveerde bedrag uit de Regio Envelop als uitgangspunt in tabel 1

² Kamerstuk 29 697, nr. 70; Stcrt. 2019, nr. 50049.

³ Noord (Groningen, Friesland en Drenthe), Oost (Gelderland en Overijssel), Zuid (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg) en West (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland).

⁴ Kamerstuk 29 697, nr. 70.

vermeld. Het kabinet is voornemens de volgende voorstellen de komende maanden, in samenwerking met de betrokken partijen in de regio en aan rijkszijde, uit te werken tot een Regio Deal:

Tabel 1. Overzicht gereserveerde middelen voor uit te werken Regio Deals

#	Voorstel Regio Deal	Max. bijdrage RE
Noord		
1.	Zuidoost-Friesland	€ 15 mln.
2.	Groningen Noord	€ 15 mln.
3.	Oost-Groningen	€ 15 mln.
Totaal Noord		€ 45 mln.
Oost		
4.	Zwolle	€ 22,5 mln.
5.	Veluwe	€ 12,5 mln.
6.	Rivierenland	€ 7,5 mln.
7.	Cleantech	€ 7,5 mln.
Totaal Oost		€ 50 mln.
Zuid		
8.	Noordoost-Brabant	€ 10 mln.
9.	Noord Limburg	€ 17,5 mln.
10.	Zeeuws-Vlaanderen	€ 7,5 mln.
Totaal Zuid		€ 35 mln.
West		
11.	Drechtsteden	€ 22,5 mln.
12.	Zuid-Hollandse Delta	€ 7,5 mln.
13.	Regio Utrecht: Overvecht, Batau en Vollenhove	€ 15 mln.
14.	Kop van Noord-Holland	€ 5 mln.
Totaal West		€ 50 mln.
Totaal		€ 180 mln.

Zuidoost-Friesland: samen vitaal en veerkrachtig

Het Rijk investeert met de regionale partijen in het versterken van de leefbaarheid in Zuidoost-Friesland met vitale kernen in een veerkrachtig landschap. De brede welvaart in Zuidoost-Friesland staat onder druk. De regio wordt gekenmerkt door veel kleine dorpen die te maken hebben krimp, vergrijzing en een historisch gegroeide sociaaleconomische achterstandspositie. Het unieke landschap heeft naast de energie- en landbouwtransitie ook te maken met verdroging. Om het gebied veerkrachtiger te maken werken Rijk en regionale overheden samen met de mienskip aan een aanpak gericht op vitale kernen, welzijn en maatschappelijke cohesie, en een veerkrachtig landschap, gebiedsontwikkeling, het watersysteem, bodem en biodiversiteit, de ontwikkeling van het toerisme en het lokaal opwekken van energie. Het kabinet reserveert maximaal € 15 miljoen voor de Regio Deal Zuidoost-Friesland.

Groningen Noord

Het Rijk investeert samen met de gemeente Groningen in een inclusieve stad en het versterken van de brede welvaart en leefbaarheid in Groningen Noord. Het risico op een tweedeling in de stad Groningen neemt toe, waarbij de wijken in Groningen Noord af dreigen te glijden. De problematiek in de wijken wordt gekenmerkt door intergenerationele armoede, lagere gezondheid, meer onveiligheid, een structurele hoge werkeloosheid en eenzijdige woningvoorraad. Om dit tegen te gaan werken Rijk en regio samen met de bewoners van de wijken aan een

integrale aanpak op het gebied van onderwijs, veiligheid/anti-ondermijning, armoede en participatie, gezondheid en wonen en de leefomgeving. Het kabinet reserveert maximaal € 15 miljoen voor de Regio Deal Groningen Noord.

Oost-Groningen: van leefbaarheid naar toekomstkracht

Het Rijk investeert samen met een brede regionale coalitie Oost-Groningen om een impuls te geven voor een beter toekomstperspectief. Oost-Groningen is een plattelandsregio met krimpproblematiek die in een neerwaartse spiraal terecht is gekomen. Het relatief lage opleidingsniveau en een gebrek aan geschikte banen voor de inwoners zorgt voor relatief weinig kans op werk en gemiddeld lage inkomens. Ook de gezondheid van de bewoners en het tegengaan van ondermijnende criminaliteit vragen de aandacht. Rijk en regio sluiten aan bij de goede initiatieven die al lopen om de brede welvaart in het gebied te verbeteren, door een brede integrale aanpak te formuleren gericht op het onderwijs, werk en inkomen, het verbeteren van de gezondheid van de bewoners en het verbeteren van de woonomgeving. Het kabinet reserveert maximaal € 15 miljoen voor de Regio Deal Oost-Groningen.

Een sociaal-sterke, innovatieve en klimaatbestendige groeiregio Zwolle

De regio Zwolle kent op zich een goede economische groei, met een sterk MKB, veel toegewijde familiebedrijven en een traditie van samenwerking tussen de overheid, bedrijven, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Tegelijkertijd is de economische structuur gevoelig voor conjuncturele schommelingen, zijn er relatief weinig innovatieve «rising stars» en is sprake van een mismatch op de arbeidsmarkt, die verder dreigt toe te nemen. Daarnaast vraagt een toenemend inwoneraantal om passende voorzieningen en een blijvend goede balans tussen de stad en het platteland met aandacht voor landschap en natuur. Ook is de regio als deltagebied kwetsbaar voor veranderingen van het klimaat. Het Rijk wil samen met Regio Zwolle en andere partners in het gebied aan de slag om de groei van de regio te verduurzamen. De inzet richt zich op innovaties en circulair ondernemen in het MKB en op het toekomstbestendig maken van de arbeidsmarkt. Ook wordt ingezet op innovaties en een gebieds-brede aanpak voor het integraal oplossen van klimaatvraagstukken rond wateroverlast en -opvang, verdroging en een gezonde bodem. Het kabinet reserveert maximaal € 22,5 miljoen voor de Regio Deal Zwolle.

Werken aan een veerkrachtige Veluwe

Op de Veluwe komen veel verschillende belangen bij elkaar, zoals natuur, landbouw, recreatie en toerisme, en duurzame energie. De biodiversiteit staat onder druk, er is een hoge recreatiedruk en de bereikbaarheid/mobiliteit heeft op de Veluwe een impuls nodig. Ook ondermijning door criminaliteit speelt op de Veluwe, met name op verouderde vakantieparken. Oplossingen voor deze opgaven zijn noodzakelijk om de dreigende stagnatie en neergang van belangrijke economische functies tegen te gaan. Het Rijk wil samen met een brede coalitie van partijen op de Veluwe aan de slag om de geschetste opgaven concreet aan te pakken. De gezamenlijke aanpak richt zich op het optimaliseren van het ruimtegebruik op de Veluwe, het professionaliseren van het bestemmingsmanagement, een versnelde verduurzaming van de recreatiesector en activiteiten om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan en de veiligheid te vergroten. Het kabinet reserveert maximaal € 12,5 miljoen voor de Regio Deal Veluwe.

FruitDelta Rivierenland

Het kabinet zet met Regio Rivierenland, provincie Gelderland en Waterschap Rivierenland in op versterking van het sociaal, ecologisch en economisch kapitaal in de regio. De versnippering van het gebied vraagt aandacht vanwege de grote rivieren, schommelende waterstanden en verdroging van fruitteeltgebieden. Daarnaast ontstaat ruimtelijke druk op de landschapskwaliteit en is de regio Rivierenland de grootste energiegebruiker in de landbouw in Gelderland. In sociaal opzicht kenmerkt het Riviereengebied zich onder meer door een gemiddeld gezien laag opleidingsniveau dat niet goed aansluit bij de arbeidsmarkt. Tot slot zijn in economisch opzicht het «verslimmen» en verduurzamen van de glastuinbouw en logistieke sector urgente opgaven. Om al deze opgaven goed aan te pakken, moet ook de regionale bestuurlijke samenwerking worden doorontwikkeld, met betrokkenheid van de Rivierenlanders. Rijk en regio werken samen aan een aanpak die zich richt op sociaal kapitaal en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, ecologisch kapitaal en klimaatadaptatie, verdere verduurzaming van de fruitteeltsector en een regionale gebiedsagenda. Het kabinet reserveert maximaal € 7,5 miljoen voor de Regio Deal Rivierenland.

Duurzame Cleantech Regio met Veerkracht

De regionale economie groeit in de Cleantechregio (het gebied in en rondom de stedendriehoek Apeldoorn, Zutphen en Deventer) minder dan het landelijke gemiddelde en het aandeel in de Nederlandse economie wordt navenant kleiner. Het streven is om de veerkracht van de economie in de Cleantechregio structureel te verbeteren. De traditionele gerichtheid op lineaire economische groei moet worden omgevormd tot een circulaire groei van de regionale economie. De triple helix samenwerkingsvorm tussen de regionale overheden, kennisinstellingen en ondernemers vormt de basis voor samenwerking met het Rijk om te werken aan een duurzame en inclusieve economische groei. Om dit te bereiken werken Rijk en regio gezamenlijk aan een aanpak gericht op vraaggestuurd opleiden en investeren in verborgen arbeidspotentieel, de transitieprong naar circulaire en energiesystemen en groene groei in de (maak)industrie en landbouw. Belangrijke programma's zijn de gebiedsgerichte aanpak van de subregio Eerbeek-Loenen (omvangrijke papierindustrie), circulaire bedrijvigheid en toekomstbestendige bedrijventerreinen. Het kabinet reserveert maximaal € 7,5 miljoen voor de Regio Deal Cleantech Regio.

Noordoost-Brabant: nu aan de slag voor goed leven, fijn wonen en anders werken in Noordoost-Brabant

De maatschappelijke transitie op het gebied van leven, wonen en werken in de regio Noordoost-Brabant zorgen ervoor dat de bindende en stuwende kracht van de traditionele sectoren en gemeenschappen geen vanzelfsprekendheid meer is en welvaart, welzijn en sociale samenhang kwetsbaar zijn. Het kabinet pakt samen met de regionale overheden, bedrijfsleven en inwoners deze opgave aan. Door te investeren in leefkwaliteit, woonkwaliteit en de arbeidsmarkt ontwikkelen Rijk en regio samen een nieuw toekomstperspectief zowel voor de steden in het gebied als op het platteland. Hierin zijn leefbaarheid en voorzieningen op peil, krijgt het landelijk gebied een duurzame, groene herinrichting en nieuwe functies, en zijn de noodzakelijke transitie naar een circulaire economie, een toekomstbestendige arbeidsmarkt en onderwijs stevig onderweg. Het kabinet reserveert maximaal € 10 miljoen voor de Regio Deal Noordoost-Brabant.

Noord-Limburg: Samen op weg naar een gezond, ondernemend en veilig Noord-Limburg

De Regio Noord-Limburg zet zich in om de groeipotenties van de regio te verzilveren, de kwaliteit van leven en de leefomgeving te verbeteren en te anticiperen op nieuwe perspectieven waar er sprake is van een noodzakelijke transitie. Het Rijk wil samen met een triple helix-coalitie en de kracht van lokale gemeenschappen uit de regio deze opgave aanpakken. Gezamenlijk werken Rijk en regio aan een uitdagend en toekomstbestendig opleidingsaanbod dat aansluit op de arbeidsmarkt, een veilige en passende woon- en leefomgeving, grensoverschrijdende samenwerking, het uitbouwen van de Brightlands Campus Greenport Venlo en een gezonde regio, niet alleen vanuit een economisch maar ook vanuit sociaal en ecologisch perspectief. Het kabinet reserveert maximaal € 17,5 miljoen voor de Regio Deal Noord-Limburg.

Zeeuwen zelf aan zet: samen aan de slag in Zeeuws-Vlaanderen

Het Rijk investeert samen met Zeeuws-Vlaanderen in het vergroten van de leefbaarheid, het verbeteren van voorzieningen en het versterken van de sociale cohesie in de regio. Demografische ontwikkelingen zoals krimp, wegtrekkende jongeren en vergrijzing, de noodzaak van het verder investeren in innovatiekracht, de aanpak van grensoverschrijdende opgaven en een kwetsbare sociale cohesie geven kansen tot verbetering in het gebied. Samen met de inwoners zetten het Rijk en de regio in op het versterken van de identiteit, een meer duurzame inrichting van de leefomgeving waarbij bewoners een actieve rol spelen, het toegankelijk en bereikbaar maken en houden van voorzieningen in de regio en het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Het kabinet reserveert maximaal € 7,5 miljoen voor de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen.

Regio Drechtsteden en Gorinchem – Goed leven in een maritieme Topregio

Het Rijk investeert samen met de regio Drechtsteden en Gorinchem in een breed pakket maatregelen om de regio te voorzien van een nieuw perspectief. De economische crisis heeft in deze regio diepe sporen achtergelaten. Veel mensen zijn hun baan kwijt geraakt door bedrijfssluitingen en ontslagrondes en bij grote groepen inwoners is nog steeds sprake van onzekerheid. De economische groei in de regio blijft achter en het economisch profiel maakt de regio kwetsbaar voor nieuwe tegenslagen. Voor de belangrijke sectoren in het gebied, de maritieme sector en de maakindustrie, zijn de transities op het gebied van digitalisering en verduurzaming belangrijke uitdagingen en bieden kansen. De aanpak in deze regio richt zich op het verbinden van economie, arbeidsmarkt en onderwijs om de mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt aan te pakken en de werkgelegenheid te vergroten. Daarnaast richt de aanpak zich op het aanjagen van innovatie en het bevorderen van de samenwerking en op het bereikbaar en aantrekkelijk maken van de oevers in het gebied. Het kabinet reserveert maximaal € 22,5 miljoen voor de Regio Deal Drechtsteden en Gorinchem.

Regio Zuid-Hollandse Delta – een nieuw en innovatief samenwerkingsverband gericht op verbetering van het woon – en leefkwaliteit en de economie

Het Rijk investeert samen met de regio Zuid-Hollandse Delta in duurzame en innovatieve groei en verbetering van het woon- en leefklimaat. De Zuid-Hollandse Delta is een nieuw en innovatief samenwerkingsverband

tussen drie eilanden en zes gemeenten gelegen tussen de havens van Rotterdam en Antwerpen. Het gebied kent sterke sectoren op het gebied van agrifood, duurzame industrie, logistiek, handel, toerisme en recreatie. Kenmerkend voor de regio is het landschappelijk karakter vlakbij een stedelijke omgeving. De uitdagingen voor de Zuid-Hollandse Delta zijn om economische groei, verduurzaming en ecologie samen te laten gaan ten behoeve van de brede welvaart van de inwoners. De deal zet hiertoe in op diverse projecten gericht op bedrijvigheid, innovatie, de kwaliteit van landschap en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Het kabinet reserveert maximaal € 7,5 miljoen voor de Regio Deal Zuid-Hollandse Delta.

Regio Utrecht – Overvecht, Batau en Vollenhove: leefbaar, veilig en gezond

Het Rijk investeert samen met de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en Zeist en de provincie Utrecht in het versterken van de sociaaleconomische ontwikkeling, leefbaarheid en duurzaamheid in de wijken Overvecht (gemeente Utrecht), Batau (gemeente Nieuwegein) en Vollenhove (gemeente Zeist). In algemene zin gaat het goed met de regio Utrecht, maar deze wijken dreigen achter te blijven. Rijk en regio ontwikkelen samen per wijk een specifieke integrale aanpak gericht op het aanpakken van gezondheidsproblemen, het tegengaan van onderwijsachterstanden, activiteiten gericht op participatie en armoede, het vergroten van de veiligheid en het verbeteren van de woonomgeving. Het kabinet reserveert maximaal € 15 miljoen voor de Regio Deal Overvecht, Batau en Vollenhove.

Maritiem cluster Kop van Noord-Holland

De vitaliteit van de regio Den Helder staat onder druk als gevolg van bevolkingskrimp en een mismatch op de arbeidsmarkt. Veel jongeren trekken weg en de kennis en expertise die het aanwezige bedrijfsleven nodig heeft is onvoldoende beschikbaar. Belangrijke werkgevers zijn de Koninklijke Marine en de aan de haven gerelateerde bedrijvigheid. Het Rijk investeert samen met de gemeente Den Helder en de provincie Noord-Holland in het verbinden van het onderwijs en de arbeidsmarkt zodat de mismatch op de arbeidsmarkt wordt opgeheven. Ook de samenwerking tussen de bedrijven onderling wordt gestimuleerd, onder andere op het gebied van maritieme innovaties. Tot slot wordt in Den Helder geïnvesteerd in de daar aanwezige kansen die de transitie naar een waterstofeconomie biedt. Het kabinet reserveert maximaal € 5 miljoen voor de Regio Deal Kop van Noord-Holland.

Financiële inzet

Bij het sluiten van een Regio Deal is betrokkenheid van alle relevante partijen van groot belang. Dit komt onder meer tot uiting in de inzet van zowel Rijk als regio om financiële middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de in de deal opgenomen aanpak van de opgaven. De regionale overheden dragen minimaal evenveel bij aan de Regio Deals als het Rijk vanuit de Regio Envelop. Deze middelen zijn een vliegwiel voor investeringen door en in de regio.

Zoals aangegeven in mijn Kamerbrief over de aanpak van de derde tranche Regio Deals⁵ worden de middelen uit de Regio Envelop in de derde tranche beschikbaar gesteld aan de regio's middels een specifieke uitkering, waarbij de financiële verantwoording via de SISA-systematiek

⁵ Kamerstuk 29 697, nr. 70.

loopt. Over de monitoring van de inhoudelijke voortgang worden – net als in de eerste en tweede tranche – gezamenlijke afspraken gemaakt in de af te sluiten Regio Deals.

Vervolgproces

De komende maanden gaan het Rijk en de veertien genoemde regio's gezamenlijk aan de slag om de voorstellen uit te werken tot Regio Deals. In de Regio Deals worden wederzijdse bindende afspraken gemaakt over de doelen, aanpak en beoogde resultaten, de governance, monitoring en evaluatie. De Regio Deals vormen het uitgangspunt voor de financiering van de aanpak en de uitvoering daarvan. Mijn streven is dat deze Regio Deals uiterlijk in de zomer van 2020 worden gesloten. De Regio Deals zullen, wanneer zij zijn gesloten, worden gepubliceerd en uw Kamer zal daarover worden geïnformeerd.

Met de uitnodiging van het kabinet aan de regio's in Nederland om met voorstellen te komen zijn opnieuw veel goede ideeën en initiatieven losgekomen. De kwaliteit van de aangemelde voorstellen ligt hoog. De regio's hebben hier veel aandacht aan besteed. Gezien de beperkte beschikbare middelen en de wens om impact te realiseren, moesten er keuzes worden gemaakt. Dit betekent dat het voor het Rijk niet mogelijk is alle aangemelde voorstellen tot een Regio Deal uit te werken. Alle aanmelders van een voorstel zullen schriftelijk op de hoogte worden gebracht, waarbij per brief waar relevant ook zal worden ingegaan op de redenen waarom het Rijk er op dit moment niet voor kiest het voorstel verder uit te werken tot een Regio Deal.

Tot slot

De Regio Deals hebben veel energie losgemaakt in Nederland om gezamenlijk urgente regionale opgaven aan te pakken. Ik kijk uit naar de komende periode waarin Rijk en regio samen aan de slag gaan om concrete plannen uit te werken opdat we de brede welvaart in Nederland samen verder versterken.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten